

**Teoria política**

Codi: 101117  
Crèdits: 6

| Titulació                                 | Tipus | Curs | Semestre |
|-------------------------------------------|-------|------|----------|
| 2500259 Ciència política i gestió pública | OT    | 3    | 2        |
| 2500259 Ciència política i gestió pública | OT    | 4    | 0        |

**Professor/a de contacte**

Nom: Ernesto M Pascual Bueno

Correu electrònic: ErnestoManuel.Pascual@uab.cat

**Utilització d'idiomes a l'assignatura**

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: No

**Prerequisits**

Aquesta assignatura es considera d'especial interès per a la formació de l'estudiant ja que la seva matèria constitueix una de les columnes vertebrals de la Ciència política. Les teories polítiques són les "teories" que han de comprendre els futurs politòlegs, per poder fonamentar i contextualitzar les investigacions, els estudis i els fenòmens que analitzin en el seu futur professional.

Partint de la base que els alumnes ja han adquirit uns coneixements bàsics sobre la Història de les Idees Polítiques a Occident (Pensament Polític), i han abordat algunes de les seves expressions en el Liberalisme, el Conservadorisme, el Nacionalisme o el Socialisme, en aquesta assignatura es pretén fer un pas més per aproximar-nos a algunes de les aportacions que, des del camp de la teoria i la filosofia política, han protagonitzat alguns dels principals debats teòrics contemporanis.

Prerequisits formals.

És necessari tenir aprovat el curs de Pensament Polític

És donarà per suposat que l'alumne té les habilitats necessàries per a tractar amb textos de certa complexitat conceptual, per treballar-los de manera adequada, per a presentar-los en sessions públiques i per a discutir críticament els seus continguts.

**R e c o m a n a c i o n s .**

Tractant-se d'una matèria destinada a proporcionar un panorama general dels principals debats contemporanis en Teoria política i a potenciar les capacitats de lectura, anàlisi crítica, reflexió personal i argumentació oral i escrita. Sent necessari debatre en públic emprant argumentacions sòlides i no meres opinions *ad hoc*, l'assistència a totes les activitats docents és obligatòria. A més ha de disposar-se de temps suficient per llegir, pensar i escriure, sigui individualment, sigui en grup.

S'aconsella a l'alumne que durant tot el desenvolupament de l'assignatura segueixi de manera habitual el tractament que reben determinats assumptes de l'actualitat política, a través de diferents mitjans de comunicació (escrits i audiovisuals), a fi de poder seguir fàcilment els diferents debats, qüestions i enfocaments que puguin plantejar-se en classe. Igualment, per aconseguir un aprofitament òptim d'aquesta

assignatura, es recomana que l'alumne posseeixi coneixements bàsics d'informàtica (processador de text, presentacions gràfiques, eines de navegació en Internet i obtenció d'informació), així com del Campus Virtual del a UAB.

És necessari posseir un nivell intermedi d'anglès, que permeti a l'alumne ampliar l'àmbit de les informacions que pugui consultar, tals com a investigacions, notícies i bibliografia redactades en anglès.

#### O b s e r v a c i o n s .

En classe no podrà utilitzar-se cap dispositiu electrònic, ni per comunicar-se ni per prendre anotacions. Ordinadors, tauletes i mòbils estan prohibits a l'aula.

## Objectius

Donada l'extensió i l'amplitud de la matèria, hem optat per realitzar una incursió en l'obra i el pensament d'alguns autors referents dels principals corrents de la Teoria política contemporània. Aquest curs se centrarà, doncs:

- 1.- Realitzar una introducció als principals corrents i als principals debats i arguments de la teoria política normativa contemporània en una perspectiva contextualista, això és, orientada pels problemes fonamentals de les democràcies actuals.
- 2.- Completar la perspectiva empírica de la Ciència política amb un acostament normatiu i pluralista de l'horitzó de valors, arguments i assumpcions des dels quals es realitzen les preguntes i dissenys d'investigació, si implementen i avaluen les polítiques públiques o es dissenyen les institucions.
- 3.- Desenvolupar una perspectiva crítica d'anàlisi dels conceptes, vocabularis i pressupostos subjacents als arranjaments institucionals i polítiques públiques de les democràcies contemporànies així com als programes d'investigació de la Ciència política actual.
- 4.- Revisar arguments, idees i conceptes polítics i enriquir el vocabulari que permeti una millora de la capacitat de reflexió personal, argumentació, exposició i expressió oral i escrita en Ciència política.
- 5.- Relacionar els debats teòric-polítics contemporanis amb altres dimensions intel·lectuals i polítiques de la vida cultural contemporània: cinema, pintura, música, literatura.

## Competències

### Ciència política i gestió pública

- Argumentar des de diferents perspectives teòriques.
- Diferenciar les principals teories de la disciplina i els diferents camps; les elaboracions conceptuals, els marcs i els enfocaments teòrics que fonamenten el coneixement de la disciplina i els seus diferents àmbits i subàrees, així com el seu valor per a la pràctica professional mitjançant casos concrets.
- Emprar les teories polítiques contemporànies i entendre el seu valor analític per a casos concrets de l'esfera interna i internacional
- Fer exposicions orals efectives i adaptades a l'audiència.
- Gestionar la distribució del temps disponible per assolir els objectius establerts per portar a terme la tasca prevista.
- Identificar fonts de dades i fer recerques bibliogràfiques i documentals.
- Identificar les principals teories polítiques contemporànies, interpretar textos polítics clàssics i actuals, i ser capaç d'argumentar des de diferents posicions teòriques
- Interpretar i utilitzar acadèmicament textos en anglès.
- Mostrar una bona capacitat per transmetre informació, diferenciant els missatges clau per als diferents destinataris.
- Sintetitzar i analitzar informació de manera crítica.
- Treballar autònomament.

- Utilitzar les principals tècniques de la informació i la documentació (TIC) com a eina essencial en l'anàlisi.

## Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar i valorar críticament l'aparició del liberalisme.
2. Analitzar i valorar críticament l'aparició dels feixismes d'entreguerres i la reconstrucció del pensament liberaldemocràtic després de la Segona Guerra Mundial.
3. Analitzar i valorar críticament les alternatives al liberalisme.
4. Argumentar des de diferents perspectives teòriques.
5. Argumentar sobre el renaixement del republicanisme.
6. Argumentar sobre la contraposició comunitarisme-llibertarisme.
7. Avaluar la contribució de moviments com ara el feminisme, l'ecologisme o els diversos moviments identitaris.
8. Descriure l'aparició de l'estat en el sentit modern i exposar les aportacions teòriques de Maquiavel, Bodin, Hobbes.
9. Descriure, comentar i valorar els nous plantejaments del pensament demoliberal, com ara el seu fonament individualista o la neutralitat dels dissenys institucionals.
10. Emprar les teories polítiques contemporànies i entendre el seu valor analític per a casos concrets de l'esfera interna i internacional
11. Explicar la redefinició de la noció de ciutadania en el context de la globalització.
12. Exposar els diferents corrents de la tradició socialista, en especial la ruptura de 1917 i l'aparició del comunisme.
13. Exposar els elements clau del pensament polític en l'antiguitat grecoromana: individu i comunitat des de Sòcrates a Aristòtil.
14. Exposar l'aportació de John Rawls i la justícia distributiva, i valorar-ne l'impacte en el debat en la teoria política contemporània.
15. Exposar l'impacte en el pensament polític de l'aparició del cristianisme.
16. Fer exposicions orals efectives i adaptades a l'audiència.
17. Gestionar la distribució del temps disponible per assolir els objectius establerts per portar a terme la tasca prevista.
18. Identificar fonts de dades i fer recerques bibliogràfiques i documentals.
19. Identificar i relacionar les principals teories polítiques contemporànies, interpretar textos polítics clàssics i actuals i ser capaç d'argumentar des de diferents posicions teòriques
20. Interpretar i utilitzar acadèmicament textos en anglès.
21. Mostrar una bona capacitat per transmetre informació, diferenciant els missatges clau per als diferents destinataris.
22. Sintetitzar i analitzar informació de manera crítica.
23. Treballar autònomament.
24. Utilitzar les principals tècniques de la informació i la documentació (TIC) com a eina essencial en l'anàlisi.

## Continguts

1. Tipos de liberalismo.
2. Socialismo
3. Anarquismo
4. Comunismo
5. Marxismo Analítico
6. Teoría Crítica
7. Republicanismo
8. Nacionalismo
9. Federalismo
10. Cosmopolitismo
11. Populismo
12. Neocons
13. Democracia Cristiana y Derecha Cristiana

14. Radical Right
15. Islamismo
16. Multiculturismo
17. Feminismo
18. Ecologismo
19. Pacifismo
20. Antiglobalismo
21. Comunitarismo
22. Posmodernismo

## Metodologia

La metodologia d'estudi i d'avaluació de l'assignatura utilitzarà un conjunt variat d'instruments per tal permetre assolir un coneixement òptim dels continguts de l'assignatura. Per una banda, es plantejaran exercicis d'avaluació continuada consistents en recensions crítiques d'articles científics, resolució de problemes, realització d'exercicis de tipus test, o estudis de casos pràctics. També es plantejaran discussions sobre temes d'actualitat en l'espai de debat per aplicar-hi l'instrumental analític de l'assignatura.

La docència es de l'assignatura s'organitzarà en classes magistrals, les menys,, atès que la idea és donar la volta al mètode educatiu i que siguin els alumnes els que preparin els temes, relacionats en els continguts, per a ser debatuts en classe, de manera oberta i col·laborativa per tots els companys (inclòs el professor)

## Activitats formatives

| Títol                          | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge                                       |
|--------------------------------|-------|------|----------------------------------------------------------------|
| Tipus: Dirigides               |       |      |                                                                |
| Classes magistrals             | 24    | 0,96 | 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 19             |
| Seminaris                      | 47    | 1,88 | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 14, 16, 19, 20, 21, 22, 24 |
| Tipus: Supervisades            |       |      |                                                                |
| Treballs                       | 28    | 1,12 | 18, 19, 20, 22, 24                                             |
| Tipus: Autònomes               |       |      |                                                                |
| Estudi temari de l'assignatura | 40    | 1,6  | 1, 3, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 14, 17, 19, 20, 22, 23, 24           |

## Avaluació

L'avaluació d'aquesta assignatura es compon de les parts següents:

-L'assistència i participació. A més l'obligatorietat de l'assistència, s'apreciarà especialment l'actitud d'aquells alumnes capaços de relacionar els diferents corrents de pensament i enfocaments teòric-conceptuals de l'assignatura amb els diferents temes de l'actualitat política i social del moment.

- Un examen final, compost de quatre preguntes curtes per un valor de 1,5 punts cadascuna i una pregunta a desenvolupar per un valor de 4 punts. És condició necessària per a aprovar l'assignatura superar l'examen parcial amb una nota mínima d'aprovat.

- Dos controls de lectura: Aquests controls es realitzaran en horari lectiu i sense avís previ. És imprescindible per a superar l'assignatura haver-se presentat a un control de lectura i haver-lo aprovat.

- Un treball de curs sobre un tema que triaran conjuntament el professor i l'alumne.
- Una exposició en classe sobre un dels continguts de l'assignatura.

Hi ha algunes consideracions especialment remarcables sobre les condicions del sistema d'avaluació:

- L'avaluació és contínua en tots els seus aspectes, per això NO HI HAURÀ cap mena d'avaluació compensatòria.
- És condició necessària per a aprovar l'assignatura superar l'examen final amb una nota mínima d'aprobat
- Tots els lliuraments es realitzaran mitjançant el Campus Virtual en l'espai específic habilitat per a això. Qualsevol lliurament fora de temps o lloc serà considerada com un no presentat.
- Quant les activitats d'avaluació realitzades per l'alumne superin el 30%, l'alumne ja no podrà sol·licitar un no presentat.
- Totes les activitats orals o escrites seran realitzades en català o espanyol.
- Finalment, si en la realització d'algunes de les activitats previstes, especialment en la realització dels treballs, es detecta qualsevol tipus de plag (repetició de treballs d'altres anys, pàgines webs, llibres, etc.) L'assignatura quedarà globalment suspesa i s'haurà de repetir íntegrament.

| R e s u m   |                | a v a l u a c i ó . |
|-------------|----------------|---------------------|
| Assistència | i participació | 25 %                |
| Controls    | de Lectura     | 10 %                |
| Exposició   | oral           | 15 %                |
| Treball     |                | 15 %                |
| Examen      | Final          | 35 %                |

NO HI HA AVALUACIÓ COMPENSATÒRIA.

### Activitats d'avaluació

| Títol                      | Pes | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge                                              |
|----------------------------|-----|-------|------|-----------------------------------------------------------------------|
| Assistència i participació | 25% | 3     | 0,12 | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 19, 21, 22         |
| Control de lectura 1       | 5%  | 1     | 0,04 | 4, 10, 17, 19, 20, 22                                                 |
| Control de lectura 2       | 5%  | 1     | 0,04 | 4, 20, 22                                                             |
| Exposició en classe        | 15% | 1     | 0,04 | 4, 10, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 24                                 |
| Exàmen Final               | 35% | 3     | 0,12 | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 19, 21, 22, 23 |
| Treball                    | 15% | 2     | 0,08 | 4, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 24                                         |

### Bibliografia

Referencies.

Arteta, A., Guitián, E., Máiz R. (eds.) Teoría Política Alianza Editorial 2008

Dryzek, Honig, B Phillips, A. (eds) Handbook of Political Theory Oxford U. Press 2008

Innerarity, Daniel. La política para perplejos. Galaxia Gutenberg 2018

Innerarity, Daniel. La política en tiempo de indignación. Galaxia Gutenberg 2015

Máiz, R. (ed.) Teorías políticas contemporaneas Ed. Tirant Lo Blanch 2009

Mellón, J., Torrens, X. (eds.) Ideologías y Movimientos Políticos Contemporaneos. Tecnos 2016 (LIBRO DE TEXTO DE LA ASIGNATURA)

McKinnon, C. Issues in Political Theory Oxford U. Press, 2012.

Vallespin, F. (coord.) Historia de la teoría política, vols 5 i 6. Madrid: Alianza, varies edicions.

Series:

Utopía (BBC)

Black Mirror (BBC)

Mister Robot (Netflix)

C i n e m a :

|   |                                         |            |              |              |
|---|-----------------------------------------|------------|--------------|--------------|
| - | Citizen                                 | Kane,      | Orson        | Welles       |
| - | Good Night.                             | And Good   | Luck, George | Clooney      |
| - | El Sur,                                 | Víctor     | Eric         |              |
| - | Paris,                                  | Texas      | Wim          | Wenders      |
| - | Copying                                 | Beethoven, | A.           | Holland      |
| - | Into the Wild,                          | Sean       |              | Penn         |
| - | Deserto                                 | Rosso,     | M.           | Antonioni    |
| - | Gruppo di famiglia in un interno,       | L.         |              | Visconti     |
| - | Trois couleurs: rouge,                  | K.         |              | Kieslowsky   |
| - | Sunshine,                               | Itsvan     |              | Szabo        |
| - | East is East,                           | Damien     |              | O'Donnell    |
| - | It's a Free World...                    | Ken        |              | Loach        |
| - | La pelota Vasca,                        | Julio      |              | Medem        |
| - | Ulysses' Gaze,                          | T.         |              | Angelopoulos |
| - | Michael Collins,                        | Neil       |              | Jordan       |
| - | Iron Jawed Angels,                      | Katia von  |              | Garnier      |
| - | Million Dollar Baby,                    | Clint      |              | Eastwood     |
| - | The French Lieutenant's Woman,          | Karel      |              | Reisz        |
| - | The Age of Innocence,                   | Martin     |              | Scorsese     |
| - | 4 meses, 3 semanas, 2 días,             | Cristian   |              | Mungiu       |
| - | Todo sobre mi madre,                    | Pedro      |              | Almodóvar    |
| - | Milk,                                   | Gus        | Van          | Sant         |
| - | Mulholland Drive,                       | David      |              | Lynch        |
| - | The Hours,                              | Stephen    |              | Daldry       |
| - | Thirteen Conversations about One Thing, | Jill       |              | Sprecher     |
| - | An Inconvenient Truth                   | Al         |              | Gore         |
| - | The 11th Hour,                          | Nel        |              | Conners      |

N o v e l a :

|   |                       |          |        |         |
|---|-----------------------|----------|--------|---------|
| - | El viaje del Profesor | Caritat, | Steven | Lukes   |
| - | Contrapunto,          | Aldous   |        | Huxley  |
| - | Invisible,            | Paul     |        | Auster  |
| - | La Peste,             | A.       |        | Camus   |
| - | Pequeña Isla,         | Andrea   |        | Levy    |
| - | G,                    | John     |        | Berger  |
| - | Verano,               | J.       |        | Coetzee |

|   |                       |              |           |            |            |                          |
|---|-----------------------|--------------|-----------|------------|------------|--------------------------|
| - |                       | Microcosmos, |           | Claudio    |            | Magris                   |
| - |                       | Memorias     | de        | Adriano,   | M.         | Yourcenar                |
| - |                       | La           | Condición | Humana,    | A.         | Malraux                  |
| - | Se                    | está         | haciendo  | cada       | vez más    | tarde, A. Tabucchi       |
| - |                       | El           | lobo      | estepario, | H.         | Hesse                    |
| - |                       | La           | marcha    | Radetzky,  | Joseph     | Roth                     |
| - | Un                    | armiño       | en        | Chernopol, | Von        | Rezzori                  |
| - |                       | El           | Mundo     | de         | Ayer,      | S. Zweig                 |
| - |                       | La           | muerte    | de         | Virgilio,  | H. Broch                 |
| - |                       | Auto         | de        | Fe,        | Elias      | Canetti                  |
| - |                       | Doktor       | Faustus,  | Thomas     |            | Mann                     |
| - | Un                    | Puente       | sobre     | el         | Drina,     | Ivo Andrich              |
| - | La                    | vida         | está      | en         | otra       | parte, Milan Kundera     |
| - |                       | Suite        | Francesa, | Irene      |            | Nemirovsky               |
| - | El                    | Arco         | Iris      | de         | la         | Gravedad, Thomas Pynchon |
| - |                       | Elegía       | para      | un         | americano, | Siri Husvedt             |
| - | Submundo, Don Delillo |              |           |            |            |                          |